

Motion till riksdagen 2022/23:779

av **Johan Hultberg och Ann-Sofie Alm (båda M)**

Kriminalvårdsanstalt i Åmål

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att etablera en ny kriminalvårdsanstalt i Åmål och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige lider av en akut brist på kriminalvårdsplatser och 2020 gick Kriminalvården upp i stabsläge på grund av den mycket ansträngda beläggningssituationen. En beläggningssituation som enligt myndigheten både hotar deras grunduppdrag och äventyrar säkerheten.

Kriminalvården brottas med ständiga problem med överbeläggning, problem som i sin tur riskerar att bland annat leda till säkerhetsproblem och en försämrad arbetsmiljö för personalen. Platsbristen är dock inte bara ett akut problem utan också ett långsiktigt. Behovet av platser beräknas nämligen kraftigt och varaktigt öka under de kommande åren. Kriminalvården prognostiserar ett behov av 6 980 fasta anstaltsplatser år 2030, vilket är hela 2 290 fler platser än vad myndigheten idag har. Dessutom behövs 800 nya häktesplatser och därtill ett stort antal beredskapsplatser och tidsbegränsade platser.¹

Behovet av anstalts- och häktesplatser kommer dessutom att öka ytterligare vid en skärpt rättspolitik. Kriminalvården har tagit beslut om ett stort antal nya platser under kommande år. Bland annat ska den tidigare nedlagda anstalten i Härnösand återöppnas och nya anstalter byggas i Kalmar och Trelleborg. Detta räcker dock inte.

I Kriminalvårdens platskapacitetsrapport pekar myndigheten på att nya platser behöver tillkomma både genom att platserna på befintliga anstalter utökas men också genom en ytterligare nyetablering. Utöver de planerade nya anstalterna i Trelleborg och Kalmar bedömer Kriminalvården att en ytterligare större anstalt med cirka 400 platser

¹ Kriminalvården. *Kriminalvården växer*, <https://www.kriminalvarden.se/fangelse-frivard-och-hakte/kriminalvarden-vaxer/#faqvem-ager-alla-fangelser>. Hämtad 2021-09-20.

behöver etableras för att det prognostiserade platsbehovet till 2030 ska klaras.² En ny anstalt bör rimligen lokaliseras till Västsverige givet att nya anstalter nu kommer att ny- eller återöppna i östra, södra och norra Sverige.

Grundläggande för var en ny anstalt kan placeras är givetvis att Kriminalvårdens krav kan tillmötesgå. Åmål har offentliggjort att kommunen vill och kan bidra till att lösa den allvarliga bristen på kriminalvårdsplatser genom att erbjuda Kriminalvården att på orten bygga en ny större anstalt. Åmål har, i politisk enighet, påbörjat ett gediget arbete för att förbereda en etablering och för att svara upp mot de behov och krav som Kriminalvården har och ställer. Åmåls kommun kan erbjuda mark som lever upp till myndighetens krav vad beträffar bland annat tillgänglighet för personal och besökare, kommunikationerna till och från Åmål är goda och i kommunen kan meningsfull verksamhet erbjudas för intagna klienter i samarbete med företag och civilsamhälle. Åmåls kommun har också etablerat ett nära samarbete med sina grannkommuner, Region Värmland, Västra Götalandsregionen, Fyrbodals kommunförbund och länsstyrelserna i såväl Västra Götaland som Värmland i syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för etableringen av en större kriminalvårdsanstalt i Åmål.

Utöver att det finns starka skäl för Kriminalvården att välja att placera en ny kriminalvårdsanstalt i Åmål hade en sådan etablering också varit mycket positiv och viktig för den lokala och regionala utvecklingen och arbetsmarknaden. Och Åmål behöver verkligen fler arbetstillfällen med en arbetslöshet som ligger långt över snittet i både Västra Götaland och Sverige i stort. Arbetslösheten är generellt sett relativt hög i Dalsland, där också antalet statliga jobb har minskat kraftigt på senare år. Bara under perioden 2010 till 2018 har de statliga jobben i Dalsland blivit 40 procent färre. Att etablera en ny anstalt i Åmål hade vänt den negativa utvecklingen och bidragit till fler statliga jobb i en del av Sverige med mycket få sådana. Det hade betytt mycket för den regionala utvecklingen i Dalsland och södra Värmland.

Mot bakgrund av ovanstående bör regeringen överväga att ge Kriminalvården i uppdrag att omgående utreda förutsättningarna för en ny större kriminalvårdsanstalt i Åmål. Givet att Sverige fått en ny moderatledd regering som är tydlig med att rättsväsendet nu kraftigt ska förstärkas genom bland annat rejält höjda anslag till Kriminalvården förbättras nu de ekonomiska förutsättningarna för en ny kriminalvårdsanstalt i Åmål. En avsiktsförklaring om en ny anstalt i Åmål bör skyndsamt ingås som grund för det konkreta arbetet framåt. Bristen på kriminalvårdsplatser är skriande. Nu bör regeringen och Kriminalvården ta Åmåls utsträckta hand och fånga möjligheten att snabbt kunna få en ny mycket välbehövlig kriminalvårdsanstalt på plats.

Johan Hultberg (M)

Ann-Sofie Alm (M)

² Kriminalvården (2020). *Kriminalvårdens platskapacitet 2021–2030*, s. 26.
<https://www.kriminalvarden.se/globalassets/fangelse/rapport-kriminalvardens-platskapacitet-2021-2030.pdf>.